

br. Krzysztof OSB

Już w dzieciennym wieku umiał wybrać Boga

Komentarz do Liturgii Godzin – święto św. Benedykta, opata

Zarysy duchowości i żywota św. Benedykta oraz dzieła przezeń założonego znajdują się w hymnach uroczystości świętego Ojca naszego Benedykta, opata, patrona Europy w *Monastycznej Liturgii Godzin*. Patriarcha mnichów zachodu jest w nich przyrównany do starotestamentalnych proroków.

W hymnie I Nieszporów jest wprost określony jako „równy prorokom dawnego przymierza”. W Jutrznii przypisywane są mu dary, jakich nie „powstydzilby się” św. Paweł: „cudami wslawiony i darem proroczym za natchnieniem Bożym czynił wielkie znaki”. Wreszcie w II Nieszporach, Benedykt z Nursji jest opiewany jako zaliczony w poczet świętych: „między świętymi zwieńczony nagrodą”. W owych hymnach opis głębi św. Benedykta przechodzi od przyrównania go do mężów Bożych Starego Testamentu, poprzez wyszczególnienie charyzmatów, jakimi odznacza się nowotestamentalny sługa Pański, aż do ogłoszenia go domownikiem nieba.

Przymioty duchowe świętego Benedykta opiewane w hymnie I Nieszporów to: roztropność, pokora, czystość, mądrość, wytrwałość. Te pięć cnót jest szczególnie umiłowanych przez Mistrza z Nursji. Najwięcej, bo aż cały rozdział swej *Reguły*, poświęca on pokorze i wylicza dwanaście jej stopni (por. Reg. 7, 1-70). Z takim samym szacunkiem odnosi się Benedykt do roztropności, którą łączy z powściągliwością i określa jako matkę wszystkich cnót (por. Reg. 64, 19). To właśnie nią powinien odznaczać się opat. Kolejny przymiot duchowy, istotny dla Benedykta, to czystość serca. Jest ona celem benedyktyńskiego życia, gdyż mnich chce odnaleźć Boga, a „czystego serca Boga oglądać będą” (Mt 5, 8). Mądrością natomiast powinni odznaczać się przede wszystkim tak zwani sympekci, bracia, którzy potrafią leczyć rany duszy (por. Reg. 27, 2). Wreszcie wytrwałość, której pokrewnymi cnotami są cierpliwość i stałość. Przez cierpliwość mnisi mają stawać się uczestnikami Męki Chrystusowej (por. Reg. Prol., 50). Zaś stałość to jeden z trzech ślubów benedyktyńskich obok posłuszeństwa i obyczajów monastycznych (por. Reg. 58, 17).

Wszystkie trzy hymny: z I Nieszporów, z Jutrznii i z II Nieszporów, zawierają w sobie wzmiankę o porzuceniu świata przez Benedykta:

I Nieszpory:

W ciszy pustelni szukałeś wytrwale,
Myślą i sercem obecności Boga,
On cię uczynił dla wielu pokoleń
Ojcem i Mistrzem.

Jutrznia

Zajaśniał jak słońce
Pośród mroków świata:
Już w dzieciennym wieku
Umiał wybrać Boga.

II Nieszpory

Jeszcze w młodości dojrzałym się stałeś,
Złe pożądania nie zwabiły ciebie,
Ducha wznosiłeś ku górze, wzgardziwszy
świata marnością.

Świat, jaki porzuca ów święty, to upadłe moralnie społeczeństwo rzymskie. Benedykt już w młodym wieku rozstaje się z tym, co przeciwne życiu chrześcijańskiemu, i udaje się w ciszę pustelni. Tam dojrzewa duchowo i podejmuje dzieło założenia pierwszych wspólnot mniszych, w których będzie przez wieki tętnić życie prawdziwe społeczne, a pierwszym ich prawem będzie przykazanie Pana: „abyście się wzajemnie miłowali”. Ten „słodki” nakaz Jezusa stanowi fundament życia chrześcijańskiego, na którym rośnie to, co właściwe benedyktynom: pokój. O duchowość opartą na miłości wzajemnej i pokoju „upomina się” tekst z hymnu I Nieszporów: „Uproś nam pokój i miłość wzajemną w każdej godzinie”.

Obok „szkicu duchowego” św. Benedykta i zarysu duchowości benedyktyńskiej, trzy omawiane hymny zawierają w sobie rady duchowe. Tekst hymnu Jutrznii przypomina, że dzień 11 lipca jest dla każdego z mnichów Reguły św. Benedykta dniem szczególnym, „dniem uroczystym, co nam niesie łaskę”. Umieszczenie tej „informacji” w modlitwie porannej ma pobudzić do czujności, by nie przegapić daru Boga na ten dzień przygotowanego. W hymnie I Nieszporów jest prośba skierowana do Benedykta o pomoc w chwilach próby i o wierność duchowości. Wezwanie na pomoc świętego w momencie pokusy jest aktem pokory, wyrażanym w przyznaniu się do własnych ograniczeń. Natomiast modlący się hymnem II Nieszporów wołają o radość podążania drogą świętości. No to, w górę serca!

Tekst zaczerpnięty ze stron Dominikańskiego Ośrodka Liturgicznego pod adresem:
<http://www.liturgia.dominikanie.pl/dokument.php?id=1410>

Przedruk za zgodą Wydawcy – Dominikańskiego Ośrodka Liturgicznego.
Wszelkie prawa zastrzeżone.